Documento subvencionado pola Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda segundo a Orde de 28.12.2007.

ÍNDICE

MEMORIA DO CATÁLOGO

PARTE I. DESCRITIVA

1. BREVE ENCADRE TERRITORIAL E HISTÓRICO DO PATRIMONIO CONTIDO NO CATÁLOGO 2
2. RELACIÓN DE ELEMENTOS CATALOGADOS 3

PARTE II. XUSTIFICATIVA

1. CRITERIOS DE CATALOGACIÓN E PROCESO DE OBTENCIÓN DE INFORMACIÓN 11
2. NORMATIVA APLICABLE 13
3. CLASIFICACIÓN DOS BENS CATALOGADOS 14
4. DELIMITACIÓN DO CONTORNO DE PROTECCIÓN 14
5. FICHAS INDIVIDUALIZADAS 15

Documento aprobado inicialmente polo Concello en Pleno en data 25/04/2024
O Secretario Xeral: D. Alfonso de Prado Fernández-Canteli

Documento subvencionado pola Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda segundo a Orde de 28.12.2007.

PARTE I. DESCRITIVA

1. BREVE ENCADRE TERRITORIAL E HISTÓRICO DO PATRIMONIO CONTIDO NO CATÁLOGO

O Concello de Narón é un concello do noroeste da Galiza, que en orixe formaba parte da antiga Terra de Trasancos xunto cós concellos veciños de Ferrol, Neda, Valdoviño, San Sadurniño e unha parte de Fene. Esta división, que parte dos antigos treba, cae nos finais do Antigo Réxime, conservándose soamente na división eclesiástica dos arciprestados. Tamén ata o fin do Antigo Réxime e ata a súa inclusión formou parte da provincia de Betanzos.

O relevo deste concello ven vertebrado fundamentalmente polo amplo val polo que discorre o río Xubia, se ben teñen a mesma relevancia os cordales da Lagoa, que o separan do mar polo N-NW, e o cordal do Monte de Ancos, que si ben xa pertence a Neda fecha a val do Xubia polo Sur.

Non menos importante é a presencia da ría de Ferrol, que é un antigo canle fluvial asolagado, produto do afundimento tectónico das bacías dos ríos Xuvia e Belelle. E a súa importancia ven dada parte do ser un accidente xeográfico relevante, polo seu papel vertebrador das comunicacións comarcais da antigüidade, e ata as relacións comerciais de longa distancia. Xa Mela describía a Ría con precisión fotográfica *[Cf. “in Artabris ore angusto admisum marem non agusto ambitu excipiens”, in Mela 3, 13].*

Resulta da existencia de este val feraz e ben regado polo Xuvia, afluentes e outros canles menores, a agricultura tivo un papel moi importante, que se pode ver ata nas exportacións en época medieval, que deixou de ser tal coa chegada á comarca da época das grandes construcións navais no s XX (Astano, Bazán), que levaron do agro a unha boa parte da man de obra, quizais coa excepción da zona do Val, que a través da horticultura e unha cooperativa, continúa con esta base económica. Deste proceso industrializador arrastrado polas grandes construcións navais, desprendeuse un incremento poboacional, que debido ás boas comunicacións coa zona da ría, transformouse nunha densísima rede urbanística e de comunicación, que ocupa o territorio de forma intensiva na zona do Val do Xuvia e a Ría, e moito menos na zona das serras litorais e o límite con San Sadurniño e Valdoviño.

De resultas destas boas condicións de emprazamento, climáticas (cunha transición entre clima atlántico e cantábrico) e de comunicacións (xa os navegantes nórdicos se refiren a Cabo Prior coma a Punta de España), a densidade de poboamento sempre foi moi alta, e dende época Megalítica son importantes e numerosos os restos de actividade humana. Estes restos son especialmente importantes na época do Mundo Galaico, cun número excepcionalmente alto de castros ata se o comparamos coas rexións europeas con maior número de hillforts, e continúan a ocupar intensivamente o territorio en época medieval, onde dende os mosteiros de San Martiño do Couto na zona da Ría e de Pedroso no Interior do val do Xuvia, as grandes familias nobiliarios da época, singularmente os Froilaz e os Petriz, organizan a explotación agrícola do terrazgo trasanqués. A industrialización, se ben dixemos que marcou a organización comarcal a partir das grandes construcións navais, xa era visible nos s XVIII e XIX, coa explotación dos ríos e outros recursos (mareas e vento) para a produción de fariñas a escala europea, con destino á Armada e ás colonias.

Todo este poboamento urbano por unha parte nas ribeiras da Ría, e rural disperso pero cunha alta ocupación do territorio, por verse superados os rueiros tradicionais durante o proceso de crecemento poboacional do s XX, é evidente que pasou factura á distribución e conservación dos xacementos existentes. En todo caso a tendencia patrimonial reverteuse nos últimos anos pola existencia de normativa sectorial urbanística e polos traballos sociocomunitarios a prol de poñer en valor o Patrimonio Cultural desenvolvidos dende o Concello de Narón. Non obstante

Documento aprobado inicialmente polo Concello en Pleno en data 25/04/2024
O Secretario Xeral: D. Alfonso de Prado Fernández-Canteli

Documento subvencionado pola Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda segundo a Orde de 28.12.2007.

continúan a existir factores de risco evidentes que como no caso da explotación madeireira da masa de frondosas alóctonas (Eucalyptus globulus e nitens) poden representar un risco de destrución mais que evidente polas sacas de madeira sen control e polos traballos de repoboación.

2. RELACIÓN DE ELEMENTOS CATALOGADOS

O PXOM de Narón clasifica os elementos do catálogo nas seguintes tipoloxías:

a) Arqueoloxía (ARQ): atópanse 59 elementos identificados dentro do municipio. No planos de información 15054_PXOM_202310_AI_PINF_04IOT_AFEC_13PC reflíctense tamén os elementos arqueolóxicos catalogados dos municipios limítrofes dos que se ten constancia segundo as fontes oficiais.

b) Arquitectura (ART): existen 174 elementos dentro do municipio. Os contornos de protección delimitáronse especificamente, tendo en conta as condicións e a contorna de cada un.

c) Etnografía (ETN): existen 62 elementos etnográficos dentro do municipio, con contornos de protección delimitados especificamente para cada un dos bens catalogados, tendo en conta a contorna e os valores que se deben protexer.

d) Patrimonio Natural (PN): existen 5 elementos do patrimonio natural dentro do municipio

e) Camiños Históricos (CH): existe 1 camiño histórico catalogado dentro do municipio, aínda que se recolle unha ficha por cada tramo singular do mesmo, tal e como menciona a Instrución da DXPC.

f) Infraestruturas (I): existen 4 elementos de infraestruturas catalogados dentro do municipio. Os contornos de protección delimitáronse especificamente tendo en conta as condicións e a contorna de cada un.

O listado final de bens que conforman o Catálogo preséntanse nas táboas 1, 2, 3 e 4.

Táboa 1. Elementos do patrimonio cultural catalogado de tipo arqueolóxico.

Código	Nome	Código GA	Clasificación	Categoría	Núcleo	Parroquia
X-01	Arca de Vespasante	GA15054012	Ben Catalogado	Xacemento ou zona arqueolóxica	Carballedas	O Val (Santa María a Maior)
X-02	Vila de Pradedo / Vila Platanetum	En trámite	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	O Val	O Val (Santa María a Maior)
X-03	Restos da Capela de San Clemente	GA15054033	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Pena Parda	Narón
X-04	Castro da Ermida	GA15054010	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Pedroso	Pedroso (San Salvador)
X-05	Castro da Pereiruga	GA15054016	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Pereiruga de Abaixo	Pedroso (San Salvador)
X-06	Castro da Revolta	GA15054008	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Revolta	Sedes (Santo Estevo)
X-07	Castro de A Pedreira	GA15054037	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Pedreira	O Val (Santa María a Maior)
X-08	Castro de Abaixo	TO15054003	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Castro de Abaixo	Pedroso (San Salvador)
X-09	Castro de Couto / O Petouzal	GA15054006	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Lodairo	Narón
X-10	Castro de Eiravedra	GA15054005	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Eiravedra	Sedes (Santo Estevo)
X-11	Castro de Sequeiro	GA15054007	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Borreiros	San Xiao de Narón (San Xiao)
X-12	Castro de Pena Lopesa	GA15054015	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico		O Val (Santa María a Maior)
X-13	Vila de Quintá	TO15054001	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Quinta	O Val (Santa María a Maior)
X-14	Castro de San Mateo	GA15054003	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Vilar de Trasancos	Trasancos (San Mateo)
X-15	Castro de Vicás	GA15054009	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Camiño-Os Vicas	San Xiao de Narón (San Xiao)

Documento aprobado inicialmente polo Concello en Pleno en data 25/04/2024
O Secretario Xeral: D. Alfonso de Prado Fernández-Canteli

Documento subvencionado pola Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda segundo a Orde de 28.12.2007.

X-16	Mámoa de Canteiros I	GA15054019	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	O Val	O Val (Santa María a Maior)
X-17	Mámoa de Canteiros II	GA15054020	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Riobó	Meirás (Valdoviño)
X-18	Mámoa de Muíño do Vento	GA15054035	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico		Trasancos (San Mateo)
X-19	Mámoa de Santa Margarida	GA15054018	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Santa Margarida	O Val (Santa María a Maior)
X-20	Mámoa de Sequeiros - Pena Ferreira	GA15054036	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Borreiros	San Xiao de Narón (San Xiao)
X-21	Mosteiro de San Salvador de Pedroso	En trámite	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Pedroso	Pedroso (San Salvador)
X-22	Mámoa do Monte dos Nenos I	GA15054014	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Lagoela	Sedes (Santo Estevo)
X-23	Mámoa do Monte dos Nenos II	GA15054022	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Lagoela	Sedes (Santo Estevo)
X-24	Mámoa do Monte dos Nenos III	GA15054023	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Lagoela	Sedes (Santo Estevo)
X-25	Mámoa do Monte dos Nenos IV	GA15054024	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Lagoela	Sedes (Santo Estevo)
X-26	Mámoa do Monte dos Nenos V	GA15054025	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Lagoela	Sedes (Santo Estevo)
X-27	Mámoa do Monte dos Nenos VI	GA15054026	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Lagoela	Sedes (Santo Estevo)
X-28	Mámoa do Monte dos Nenos VII	GA15054027	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Lagoela	Sedes (Santo Estevo)
X-29	Mámoa do Monte dos Nenos VIII	GA15054028	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Lagoela	Sedes (Santo Estevo)
X-30	Mámoa do Monte dos Nenos IX	GA15054029	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Lagoela	Sedes (Santo Estevo)
X-31	Mámoa do Monte dos Nenos X	GA15054030	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Lagoela	Sedes (Santo Estevo)
X-32	Mámoa do Monte dos Nenos XI	GA15054031	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Lagoela	Sedes (Santo Estevo)
X-33	Mámoa do Monte dos Nenos XII	GA15054032	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Lagoela	Sedes (Santo Estevo)
X-34	Mámoa do Monte dos Nenos XIII	GA15054017	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Lagoela	Sedes (Santo Estevo)
X-35	Mámoa do Monte dos Nenos XIV	GA15054013	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Lagoela	Sedes (Santo Estevo)
X-36	Mámoa do Monte dos Nenos XV	GA15054021	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Lagoela	Sedes (Santo Estevo)
X-37	Montiños da Moura	En trámite	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Lagoela	Sedes (Santo Estevo)
X-38	Mosteiro de San Martiño do Couto	En trámite	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Couto	Narón
X-39	Monte do Castro	GA15054001	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	O Val	O Val (Santa María a Maior)
X-40	Castro de Santa María	GA15054004	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Borreiros	Castro (Santa María)
X-41	Castro de Quintá	GA15054002	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Castro do Val	O Val (Santa María a Maior)
X-42	Outeiro	AC15054001	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Cornido	Narón
X-43	Pena da Arca dos Vilares	RE15054001	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	O Val	O Val (Santa María a Maior)
X-44	Xacemento do Monte dos Nenos	GA15054034	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Lagoela	Sedes (Santo Estevo)
X-45	Pena Molexa	En trámite	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Vilasuso	O Val (Santa María a Maior)
X-46	Petroglifo da Pena dda Culler	En trámite	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico		Pedroso (San Salvador)
X-47	Vila romana do Pedregal	En trámite	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Pedroso	Pedroso (San Salvador)
X-48	Castro do Ramo	En trámite	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Cabrita	Doso (San Lourenzo)
X-49	Xacemento de Longaras	En trámite	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	A Gándara	Narón
X-50	Cercado neolítico da Lagoa/ Pena Grande	En trámite	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Bardás	O Val (Santa María a Maior)
X-51	Arca dos Vilares	En trámite	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Vilasuso	O Val (Santa María a Maior)
X-52	Mámoa das Penas Brancas I	En trámite	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico		Pedroso (San Salvador)
X-53	Xacemento do bronce de Lagoela	En trámite	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico		Sedes (Santo Estevo)
X-54	Mámoa de Fonteboa I	En trámite	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico		Pedroso (San Salvador)
X-55	Mámoa de Fonteboa II	En trámite	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico		Pedroso (San Salvador)
X-56	Mámoa de Fonteboa III	En trámite	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico		Pedroso (San Salvador)
X-57	Mámoa de Moimentos I	GA15076011	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico		Santa Mariña do Monte (San Sadurniño)

Documento aprobado inicialmente polo Concello en Pleno en data 25/04/2024
O Secretario Xeral: D. Alfonso de Prado Fernández-Canteli

Documento subvencionado pola Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda segundo a Orde de 28.12.2007.

X-58	Mámoa de Moimentos II	GA15076019	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico		Santa Mariña do Monte (San Sadurniño)
X-59	Fábrica de Fariñas e Cobreira de Xubia	En trámite	Ben Catalogado	Xacemento arqueolóxico	Xubia	Narón

Táboa 2. Elementos do patrimonio cultural catalogado de tipo arquitectónico, etnográfico e natural.

Código	Nome	Clasificación	Categoría	Núcleo	Parroquia
A-001	Conxunto de vivendas	Ben Catalogado	Monumento	A Gándara	Narón
A-002	Colexio de Nosa Señora de Chamorro	Ben Catalogado	Monumento	A Gándara	Narón
A-003	Edificio de vivenda	Ben Catalogado	Monumento	Alto do Castiñeiro	Narón
A-004	Casa de cultura "O chalet de Antón"	Ben Catalogado	Monumento	Alto do Castiñeiro	Narón
A-005	Edificio de vivenda	Ben Catalogado	Monumento	Alto do Castiñeiro	Narón
A-006	Edificio de vivenda	Ben Catalogado	Monumento	Alto do Castiñeiro	Narón
A-007	Edificio de vivenda	Ben Catalogado	Monumento	Alto do Castiñeiro	Narón
A-008	Edificio de vivenda	Ben Catalogado	Monumento	Alto do Castiñeiro	Narón
A-009	Conxunto de edificacións no camiño da Picota	Ben Catalogado	Monumento	A Picota	Narón
A-010	Edificio de vivenda Antigo Dispensario Santa Icia	Ben Catalogado	Monumento	A Solaina	Narón
A-011	Casa McKinlay o Villa Consuelo	Ben Catalogado	Monumento	A Solaina	Narón
A-012	Edificio de vivenda	Ben Catalogado	Monumento	A Solaina	Narón
A-013	Casa Couce	Ben Catalogado	Monumento	Prados	Narón
A-014	Edificio de vivenda	Ben Catalogado	Monumento	Freixeiro	Narón
A-015	Edificio de vivenda	Ben Catalogado	Monumento	Freixeiro	Narón
A-016	Edificio de vivenda	Ben Catalogado	Monumento	Piñeiros	Narón
A-017	Edificio de vivenda	Ben Catalogado	Monumento	Piñeiros	Narón
A-018	CEIP Ponte de Xubia (Escola de Santa Rita)	Ben Catalogado	Monumento	Xubia	Narón
A-019	Antiga Casa do Concello de Narón (Xulgado de Paz)	Ben Catalogado	Monumento	Xubia	Narón
A-020	Conxunto de edificacións	Ben Catalogado	Monumento	Xubia	Narón
A-021	Conxunto de edificacións na ponte de Xubia	Ben Catalogado	Monumento	Xubia	Narón
A-022	Pazo de cal	Ben Catalogado	Monumento	Xubia	Narón
A-023	Edificio de vivenda	Ben Catalogado	Monumento	Xubia	Narón
A-024	Edificio de vivenda	Ben Catalogado	Monumento	Xubia	Narón
A-025	Edificio de vivenda	Ben Catalogado	Monumento	Xubia	Narón
A-026	Edificio de vivenda	Ben Catalogado	Monumento	Xubia	Narón
A-027	Edificio de vivenda	Ben Catalogado	Monumento	Xubia	Narón
A-028	Casa con galería na estrada de Castela 950	Ben Catalogado	Monumento	Xubia	Narón
A-029	Estación de FFCC de Xubia	Ben Catalogado	Monumento	Xubia	Narón
A-030	Casa San Román	Ben Catalogado	Monumento	Xubia	Narón
A-031	Edificio de vivenda	Ben Catalogado	Monumento	Borreiros	Castro (Santa María)
A-032	Casa nos Sobecos	Ben Catalogado	Monumento	Borreiros	Castro (Santa María)
A-033	Chalet de Pita Romero	Ben Catalogado	Monumento	Borreiros	Castro (Santa María)
A-034	Edificio de vivenda	Ben Catalogado	Monumento	Borreiros	Castro (Santa María)
A-035	Pazo Libunca ou Chalet de Cabezas	Ben Catalogado	Monumento	Borreiros	Castro (Santa María)
A-036	Casa tradicional na Borrallada	Ben Catalogado	Monumento	Mata	Castro (Santa María)
A-037	Casa tradicional en Carreira	Ben Catalogado	Monumento		Castro (Santa María)
A-038	Edificacións de vivendas tradicionais (Casal de Cerdeiras)	Ben Catalogado	Monumento	Cerdeiras	Doso (San Lourenzo)

Documento aprobado inicialmente polo Concello en Pleno en data 25/04/2024
O Secretario Xeral: D. Alfonso de Prado Fernández-Canteli

Documento subvencionado pola Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda segundo a Orde de 28.12.2007.

A-039	Casa no Bustelo	Ben Catalogado	Monumento	Doso	Doso (San Lourenzo)
A-040	Casa no Chao	Ben Catalogado	Monumento		Doso (San Lourenzo)
A-041	Casa medieval (Vilar)	Ben Catalogado	Monumento	Bardás	O Val (Santa María a Maior)
A-042	Edificacións arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Cadavo	O Val (Santa María a Maior)
A-043	Conxunto de edificacións de arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Cimadavila	O Val (Santa María a Maior)
A-044	Vivenda arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Lobeiro	O Val (Santa María a Maior)
A-045	Vivenda arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Lobeiro	O Val (Santa María a Maior)
A-046	Vivenda arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	O Val	O Val (Santa María a Maior)
A-047	Vivenda arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	O Val	O Val (Santa María a Maior)
A-048	Vivenda arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	O Val	O Val (Santa María a Maior)
A-049	Edificacións arquitectura popular, Casa fronte ao Pazo de Baltar	Ben Catalogado	Monumento	O Val	O Val (Santa María a Maior)
A-050	Pazo e torre de Belote (O Casal)	Ben Catalogado	Monumento	O Val	O Val (Santa María a Maior)
A-051	Edificacións arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento		O Val (Santa María a Maior)
A-052	Edificacións arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Pedreira	O Val (Santa María a Maior)
A-053	Edificacións arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Pradedo	O Val (Santa María a Maior)
A-054	Vivenda arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Pradedo	O Val (Santa María a Maior)
A-055	Edificacións arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Pradedo	O Val (Santa María a Maior)
A-056	Villa Platanetum (casa medieval)	Ben Catalogado	Monumento	Pradedo	O Val (Santa María a Maior)
A-057	Casa reitoral de Santa María a Maior de Val	Ben Catalogado	Monumento	Quinta	O Val (Santa María a Maior)
A-058	Vivenda en Quinta	Ben Catalogado	Monumento	Quinta	O Val (Santa María a Maior)
A-059	Villa de Quintana (casa medieval)	Ben Catalogado	Monumento	Quinta	O Val (Santa María a Maior)
A-060	Vivenda arquitectura tradicional (restos casa medieval)	Ben Catalogado	Monumento	Santa Margarida	O Val (Santa María a Maior)
A-061	Edificacións arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Santa Margarida	O Val (Santa María a Maior)
A-062	Vivenda arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Santa Margarida	O Val (Santa María a Maior)
A-063	Vivenda arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Vilares	O Val (Santa María a Maior)
A-064	Vivenda arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Vilares	O Val (Santa María a Maior)
A-065	Edificacións arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Corredoira	Pedroso (San Salvador)
A-066	Casa en Mosteiro 1	Ben Catalogado	Monumento	Corredoira	Pedroso (San Salvador)
A-067	Edificacións arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Bazón	Pedroso (San Salvador)
A-068	Edificacións arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Bazón	Pedroso (San Salvador)
A-069	Vivenda arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Bazón	Pedroso (San Salvador)
A-070	Edificacións arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Castro de Abaixo	Pedroso (San Salvador)
A-071	Vivenda arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Pedroso	Pedroso (San Salvador)
A-072	Edificio de vivenda	Ben Catalogado	Monumento	Pedroso	Pedroso (San Salvador)
A-073	Casa en Mosteiro 3	Ben Catalogado	Monumento	Pedroso	Pedroso (San Salvador)
A-074	Casa en Mosteiro 2	Ben Catalogado	Monumento	Pedroso	Pedroso (San Salvador)
A-075	Estación de FFCC de Pedroso	Ben Catalogado	Monumento	Pedroso	Pedroso (San Salvador)
A-076	Casa medieval	Ben Catalogado	Monumento	Pedroso	Pedroso (San Salvador)
A-077	Edificacións arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Pereiruga de Arriba	Pedroso (San Salvador)
A-078	Edificacións arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Pereiruga de Arriba	Pedroso (San Salvador)
A-079	Edificacións arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Pereiruga de Abaixo	Pedroso (San Salvador)
A-080	Edificacións arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Pereiruga de Abaixo	Pedroso (San Salvador)
A-081	Casa en Castro de Arriba	Ben Catalogado	Monumento		Pedroso (San Salvador)

Documento aprobado inicialmente polo Concello en Pleno en data 25/04/2024
O Secretario Xeral: D. Alfonso de Prado Fernández-Canteli

Documento subvencionado pola Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda segundo a Orde de 28.12.2007.

A-082	Edificacións arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Pedroso	Sedes (Santo Estevo)
A-083	Casa tradicional en Piñeiros 1	Ben Catalogado	Monumento		Pedroso (San Salvador)
A-084	Casa de arquitectura popular en Piñeiros 2	Ben Catalogado	Monumento		Pedroso (San Salvador)
A-085	Vivenda arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento		Pedroso (San Salvador)
A-086	Conxunto en Pena de Embade 3	Ben Catalogado	Monumento	Borreiros	San Xiao de Narón (San Xiao)
A-087	Edificacións xunto ao Pazo Libunca en Pena de Embade	Ben Catalogado	Monumento	Borreiros	San Xiao de Narón (San Xiao)
A-088	Edificio de vivenda	Ben Catalogado	Monumento	Borreiros	San Xiao de Narón (San Xiao)
A-089	Conxunto en Pena de Embade 2	Ben Catalogado	Monumento	Borreiros	San Xiao de Narón (San Xiao)
A-090	Edificio de vivenda (antigo pazo de San Xiao)	Ben Catalogado	Monumento	Borreiros	San Xiao de Narón (San Xiao)
A-091	Casa en San Xiao de Narón	Ben Catalogado	Monumento	Borreiros	San Xiao de Narón (San Xiao)
A-092	Casa reitoral de San Xiao	Ben Catalogado	Monumento	Borreiros	San Xiao de Narón (San Xiao)
A-093	Edificio de vivenda	Ben Catalogado	Monumento	Martianes	Sedes (Santo Estevo)
A-094	Casa en Cucheiro	Ben Catalogado	Monumento	Martianes	Sedes (Santo Estevo)
A-095	Edificio de vivenda	Ben Catalogado	Monumento	Martianes	Sedes (Santo Estevo)
A-096	Vivenda arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Martianes	Sedes (Santo Estevo)
A-097	Edificacións arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Martianes	Sedes (Santo Estevo)
A-098	Edificio de vivenda	Ben Catalogado	Monumento	Martianes	Sedes (Santo Estevo)
A-099	Casa reitoral de Santo Estevo	Ben Catalogado	Monumento	Martianes	Sedes (Santo Estevo)
A-100	Edificacións arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Placente	Sedes (Santo Estevo)
A-101	Vivenda arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Placente	Sedes (Santo Estevo)
A-102	Vivenda arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Placente	Sedes (Santo Estevo)
A-103	Edificio de vivenda	Ben Catalogado	Monumento	Placente	Sedes (Santo Estevo)
A-104	Edificacións arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Placente	Sedes (Santo Estevo)
A-105	Vivenda arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Placente	Sedes (Santo Estevo)
A-106	Edificacións arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Revolta	Sedes (Santo Estevo)
A-107	Vivenda arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Revolta	Sedes (Santo Estevo)
A-108	Vivenda arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Revolta	Sedes (Santo Estevo)
A-109	Vivenda arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Salgueiral	Sedes (Santo Estevo)
A-110	Casa en Salgueiral	Ben Catalogado	Monumento	Salgueiral	Sedes (Santo Estevo)
A-111	Edificacións arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Salgueiral	Sedes (Santo Estevo)
A-112	Edificacións arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Salgueiras	Sedes (Santo Estevo)
A-113	Edificio de vivenda	Ben Catalogado	Monumento	Salgueiras	Sedes (Santo Estevo)
A-114	Edificacións arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Salgueiras	Sedes (Santo Estevo)
A-115	Vivenda arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Salgueiras	Sedes (Santo Estevo)
A-116	Vivenda arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Salgueiras	Sedes (Santo Estevo)
A-117	Casa en Feira do Trece 7	Ben Catalogado	Monumento	Salgueiras	Sedes (Santo Estevo)
A-118	Edificio de vivenda	Ben Catalogado	Monumento	Salgueiras	Sedes (Santo Estevo)
A-119	Escola de Sedes	Ben Catalogado	Monumento	Salgueiras	Sedes (Santo Estevo)
A-120	Vivenda arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento		Sedes (Santo Estevo)
A-121	Edificacións arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento		Sedes (Santo Estevo)
A-122	Conxunto en Pereiro	Ben Catalogado	Monumento		Sedes (Santo Estevo)
A-123	Vivenda arquitectura tradicional	Ben Catalogado	Monumento	Salgueiras	Sedes (Santo Estevo)
A-124	Casa con escudo en Pereiro	Ben Catalogado	Monumento		Sedes (Santo Estevo)
A-125	Conxunto de edificacións	Ben Catalogado	Monumento		Trasancos (San Mateo)
A-126	Edificio de vivenda	Ben Catalogado	Monumento	Vilar de Trasancos	Trasancos (San Mateo)

Documento aprobado inicialmente polo Concello en Pleno en data 25/04/2024
O Secretario Xeral: D. Alfonso de Prado Fernández-Canteli

Documento subvencionado pola Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda segundo a Orde de 28.12.2007.

A-127	Casa do patín ou casa dos señores de Redes	Ben Catalogado	Monumento	Pedroso	Pedroso (San Salvador)
A-128	Casa de Soilán	Ben Catalogado	Monumento	Pedroso	Pedroso (San Salvador)
A-129	Casa da Borrallada	Ben Catalogado	Monumento	Mata	Castro (Santa María)
A-130	Edificio de vivenda	Ben Catalogado	Monumento	Xubia	Narón
A-131	Edificio de vivenda	Ben Catalogado	Monumento	Xubia	Narón
A-132	Conxunto de vivendas	Ben Catalogado	Monumento	Xubia	Narón
A-133	Conxunto de vivendas	Ben Catalogado	Monumento	Alto do Castiñeiro	Narón
A-134	Edificio de vivenda	Ben Catalogado	Monumento	Piñeiros	Narón
A-135	Vivenda con tímpano medieval	Ben Catalogado	Monumento	Lodairo	Narón
A-136	Casa reitoral de Santa María de Castro	Ben Catalogado	Monumento		Castro (Santa María)
A-137	Casa reitoral de San Salvador de Pedroso	Ben Catalogado	Monumento		Pedroso (San Salvador)
E-001	Muíño das Amenadás	Ben Catalogado	Monumento		Narón
E-002	Muíño de mareas das Aceñas	Ben Catalogado	Monumento		Narón
E-004	Fonte Edreira	Ben Catalogado	Monumento	Alto do Castiñeiro	Narón
E-005	Muíño Bello	Ben Catalogado	Monumento		Narón
E-006	Muíño da ponte de Xubia	Ben Catalogado	Monumento	Xubia	Narón
E-008	Fonte da Vaca	Ben Catalogado	Monumento	A Solaina	Narón
E-012	Fonte A Finca Arzúa	Ben Catalogado	Monumento	Alto do Castiñeiro	Narón
E-015	Muíño de Prados	Ben Catalogado	Monumento	Prados	Narón
E-017	Fonte de San Roque en Santa Rita	Ben Catalogado	Monumento	Xubia	Narón
E-024	Hórreo	Ben Catalogado	Monumento	Mata	Castro (Santa María)
E-025	Lavadoiro da Grande	Ben Catalogado	Monumento		Castro (Santa María)
E-026	Hórreo	Ben Catalogado	Monumento	Mata	Castro (Santa María)
E-027	Hórreo	Ben Catalogado	Monumento	Cabrita	Doso (San Lourenzo)
E-037	Hórreo	Ben Catalogado	Monumento	Doso	Doso (San Lourenzo)
E-039	Muíño Barrosa I	Ben Catalogado	Monumento	Cabrita	Doso (San Lourenzo)
E-040	Muíño de Barrosa II	Ben Catalogado	Monumento		Doso (San Lourenzo)
E-041	Muíño do Foxo	Ben Catalogado	Monumento		O Val (Santa María a Maior)
E-045	Muíño do Foxo II	Ben Catalogado	Monumento		O Val (Santa María a Maior)
E-047	Fonte de Santa Margarida	Ben Catalogado	Monumento		O Val (Santa María a Maior)
E-048	Muíño de Cortes	Ben Catalogado	Monumento		O Val (Santa María a Maior)
E-050	Hórreo	Ben Catalogado	Monumento	O Vilar	O Val (Santa María a Maior)
E-053	Muíño pequeño de Gradaille	Ben Catalogado	Monumento		Pedroso (San Salvador)
E-054	Muíño de Pradelo	Ben Catalogado	Monumento	Pedroso	Pedroso (San Salvador)
E-057	Muíño de Chao no río Xubia	Ben Catalogado	Monumento		Pedroso (San Salvador)
E-058	Fonte do Mosteiro	Ben Catalogado	Monumento	Pedroso	Pedroso (San Salvador)
E-060	Hórreo na fonte do mosteiro	Ben Catalogado	Monumento	Pedroso	Pedroso (San Salvador)
E-062	Hórreo	Ben Catalogado	Monumento	Pedroso	Pedroso (San Salvador)
E-067	Fonte do Carballo	Ben Catalogado	Monumento		Pedroso (San Salvador)
E-069	Hórreo	Ben Catalogado	Monumento	Pedroso	Pedroso (San Salvador)
E-070	Fonte-Lavadoiro en Vilallonte	Ben Catalogado	Monumento	Vilallonte	Sedes (Santo Estevo)
E-077	Muíño de Meizoso I	Ben Catalogado	Monumento		Pedroso (San Salvador)
E-078	Hórreo do Muíño de Pradelo	Ben Catalogado	Monumento		Pedroso (San Salvador)
E-079	Muíño de Meizoso II	Ben Catalogado	Monumento		Pedroso (San Salvador)

Documento aprobado inicialmente polo Concello en Pleno en data 25/04/2024
O Secretario Xeral: D. Alfonso de Prado Fernández-Canteli

Documento subvencionado pola Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda segundo a Orde de 28.12.2007.

E-080	Hórreo	Ben Catalogado	Monumento	Pedroso	Pedroso (San Salvador)
E-081	Hórreo	Ben Catalogado	Monumento	Pedroso	Pedroso (San Salvador)
E-082	Hórreo	Ben Catalogado	Monumento	Castro de Abaixo	Pedroso (San Salvador)
E-083	Hórreo	Ben Catalogado	Monumento	Pereiruga de Abaixo	Pedroso (San Salvador)
E-084	Muíño de Celada	Ben Catalogado	Monumento	Corredoira	Pedroso (San Salvador)
E-087	Fonte de San Xiao de Narón	Ben Catalogado	Monumento	Borreiros	San Xiao de Narón (San Xiao)
E-089	Hórreo	Ben Catalogado	Monumento	Camiño-Os Vicas	San Xiao de Narón (San Xiao)
E-094	Hórreo	Ben Catalogado	Monumento	Vilallonte	Sedes (Santo Estevo)
E-095	Muíño de Saavedra	Ben Catalogado	Monumento		Sedes (Santo Estevo)
E-096	Fonte do Escarabella	Ben Catalogado	Monumento	Salgueiras	Sedes (Santo Estevo)
E-100	Muíño de Vizoso	Ben Catalogado	Monumento		Sedes (Santo Estevo)
E-102	Muíño de Ricardo	Ben Catalogado	Monumento	Prados	Sedes (Santo Estevo)
E-104	Hórreo	Ben Catalogado	Monumento		Sedes (Santo Estevo)
E-105	Hórreo	Ben Catalogado	Monumento	Martianes	Sedes (Santo Estevo)
E-106	Hórreo	Ben Catalogado	Monumento	Sabín	Sedes (Santo Estevo)
E-107	Hórreo	Ben Catalogado	Monumento	Salgueiras	Sedes (Santo Estevo)
E-108	Fonte da Feira do Trece	Ben Catalogado	Monumento	Salgueiras	Sedes (Santo Estevo)
E-109	Hórreo	Ben Catalogado	Monumento	Placente	Sedes (Santo Estevo)
E-110	Hórreo	Ben Catalogado	Monumento	Placente	Sedes (Santo Estevo)
E-112	Muíño Pedro da Penas	Ben Catalogado	Monumento		Sedes (Santo Estevo)
E-114	Hórreo	Ben Catalogado	Monumento		Sedes (Santo Estevo)
E-115	Muíño	Ben Catalogado	Monumento		Sedes (Santo Estevo)
E-116	Muíño de Pazos	Ben Catalogado	Monumento	Camiño-Os Vicas	Sedes (Santo Estevo)
E-117	Hórreo do Muíño do Vento	Ben Catalogado	Monumento		Trasancos (San Mateo)
E-118	Muíño do Mudo	Ben Catalogado	Monumento		Trasancos (San Mateo)
E-119	Fonte da Calliqueira	Ben Catalogado	Monumento	Vilar de Trasancos	Trasancos (San Mateo)
E-120	Muíño de vento de San Mateo	Ben Catalogado	Monumento		Trasancos (San Mateo)
E-128	Pombal	Ben Catalogado	Monumento		Trasancos (San Mateo)
R-01	Mosteiro do Couto, Igrexa parroquial e Casa reitoral	Ben Interese Cultural	Monumento	Couto	Narón
R-02	Capela Santuario de Nosa Señora de Lodairo ou Ermida da Asunción	Ben Catalogado	Monumento	Lodairo	Narón
R-03	Cruceiro de Lodairo	Ben Catalogado	Monumento	Lodairo	Narón
R-04	Igrexa de Santa Rita de Xubia	Ben Catalogado	Monumento	Xubia	Narón
R-05	Cemiterio de San Xiao	Ben Catalogado	Monumento	Xubia	Narón
R-06	Igrexa parroquial de Santa María	Ben Catalogado	Monumento	Borreiros	Castro (Santa María)
R-07	Cruceiro de Santa María de Castro	Ben Interese Cultural	Monumento	Borreiros	Castro (Santa María)
R-08	Cemiterio de Borreiros de Castro	Ben Catalogado	Monumento	Borreiros	Castro (Santa María)
R-09	Igrexa parroquial de Doso	Ben Catalogado	Monumento	Doso	Doso (San Lourenzo)
R-10	Cruceiro	Ben Interese Cultural	Monumento	Doso	Doso (San Lourenzo)
R-11	Igrexa vella de San Lourenzo de Doso (Capela do Ramo)	Ben Catalogado	Monumento		Doso (San Lourenzo)
R-12	Cemiterio de Doso	Ben Catalogado	Monumento	Doso	Doso (San Lourenzo)
R-13	Convento Sagrado Corazón e Santuario do Corazón de María (Pazo de Baltar)	Ben Catalogado	Monumento	O Val	O Val (Santa María a Maior)
R-14	Cruceiro	Ben Catalogado	Monumento	O Val	O Val (Santa María a Maior)
R-15	Capela de Santa Margarida	Ben Catalogado	Monumento	Santa Margarida	O Val (Santa María a Maior)
R-16	Cruceiro de Santa Margarida	Ben Interese Cultural	Monumento	Santa Margarida	O Val (Santa María a Maior)

Documento aprobado inicialmente polo Concello en Pleno en data 25/04/2024
O Secretario Xeral: D. Alfonso de Prado Fernández-Canteli

Documento subvencionado pola Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda segundo a Orde de 28.12.2007.

R-17	Igrexa parroquial de Santa María das Neves	Ben Catalogado	Monumento	Quinta	O Val (Santa María a Maior)
R-18	Cruceiro de Santa María do Val	Ben Interese Cultural	Monumento	Quinta	O Val (Santa María a Maior)
R-19	Cruceiro	Ben Catalogado	Monumento	O Val	O Val (Santa María a Maior)
R-20	Cemiterio da Quinta	Ben Catalogado	Monumento	Quinta	O Val (Santa María a Maior)
R-21	Igrexa parroquial de San Salvador	Ben Catalogado	Monumento	Pedroso	Pedroso (San Salvador)
R-22	Capela da Nosa Señora da O	Ben Catalogado	Monumento		Pedroso (San Salvador)
R-23	Cruceiro de San Salvador	Ben Interese Cultural	Monumento	Pedroso	Pedroso (San Salvador)
R-24	Cemiterio de Pedroso	Ben Catalogado	Monumento	Pedroso	Pedroso (San Salvador)
R-25	Igrexa parroquial de San Xiao	Ben Catalogado	Monumento	Borreiros	San Xiao de Narón (San Xiao)
R-26	Cruceiro de Pena de Embade	Ben Interese Cultural	Monumento	Borreiros	San Xiao de Narón (San Xiao)
R-27	Cemiterio de Borreiros de San Xiao	Ben Catalogado	Monumento	Borreiros	San Xiao de Narón (San Xiao)
R-28	Igrexa parroquial de San Estevo	Ben Catalogado	Monumento	Martianes	Sedes (Santo Estevo)
R-29	Capela de San Vicenzo (Igrexa de Placente)	Ben Catalogado	Monumento	Placente	Sedes (Santo Estevo)
R-30	Cruz	Ben Interese Cultural	Monumento	Placente	Sedes (Santo Estevo)
R-31	Capela de Santa Lucía na feira do trece	Ben Catalogado	Monumento	Salgueiras	Sedes (Santo Estevo)
R-32	Cemiterio de San Estevo	Ben Catalogado	Monumento	Martianes	Sedes (Santo Estevo)
R-33	Igrexa parroquial de San Mateo	Ben Catalogado	Monumento	Carabuchal	Trasancos (San Mateo)
R-34	Estatua do sacro corazón	Ben Catalogado	Monumento	Carabuchal	Trasancos (San Mateo)
R-35	Cruceiro	Ben Interese Cultural	Monumento		Trasancos (San Mateo)
R-36	Cemiterio de Carabuchal	Ben Catalogado	Monumento	Carabuchal	Trasancos (San Mateo)
R-37	Cruceiro do Mosteiro do Couto	Ben Catalogado	Monumento	Couto	Narón
R-38	Pia bautismal do Mosteiro de San Salvador	Ben Catalogado	Monumento	Pedroso	Pedroso (San Salvador)
PN-01	Magnolia Grandiflora de Santa Rita	Ben Catalogado	Árbore senlleira	Xubia	Narón
PN-02	Acacia Melanoxylon preto á igrexa de San Xiao	Ben Catalogado	Árbore senlleira	Borreiros	San Xiao de Narón (San Xiao)
PN-03	Conxunto de Acer Pseudoplatanus e Robinia Pseudoacacia xunto a capela de San Vicente	Ben Catalogado	Árbore senlleira	Placente	Sedes (Santo Estevo)
PN-04	Conxunto de Acacia Melanoxylon e Phoenix Canariensis preto á igrexa de San Mateo	Ben Catalogado	Árbore senlleira	Carabuchal	Trasancos (San Mateo)
PN-05	Conxunto de Magnolia Grandiflora e Populus Nigra	Ben Catalogado	Árbore senlleira	Xubia	Narón

Táboa 3. Elementos do patrimonio cultural catalogado de tipo infraestruturas.

Código	Nome	Clasificación	Categoría	Núcleo	Parroquia
I-01	Ponte de Xubia	Ben Catalogado	Monumento	Xubia	Narón
I-02	Ponte de Pielas	Ben Catalogado	Monumento		Doso (San Lourenzo)
I-03	Ponte de Cerdeiras	Ben Catalogado	Monumento		Pedroso (San Salvador)
I-04	Ponte de Amenadás	Ben Catalogado	Monumento	Freixeiro	Narón

Táboa 4. Elementos do patrimonio cultural catalogado de tipo camiños históricos.

Código	Nome	Clasificación	Categoría	Núcleo	Parroquia
CH-01	CAMIÑO DE SANTIAGO INGLÉS (TRAMO 1 - POLÍGONO INDUSTRIAL DE A GÁNDARA)	Ben Catalogado	Vías culturais	Varios	Narón
CH-02	CAMIÑO DE SANTIAGO INGLÉS (TRAMO 2 - A GÁNDARA-MOSTEIRO DE XUBIA)	Ben Catalogado	Vías culturais	Varios	Narón
CH-03	CAMIÑO DE SANTIAGO INGLÉS (TRAMO 3 - MOSTEIRO DE XUBIA-MUIÑO DE ACEAS)	Ben Catalogado	Vías culturais	Varios	Narón

Documento aprobado inicialmente polo Concello en Pleno en data 25/04/2024
O Secretario Xeral: D. Alfonso de Prado Fernández-Canteli

Documento subvencionado pola Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda segundo a Orde de 28.12.2007.

PARTE II. XUSTIFICATIVA

1. CRITERIOS DE CATALOGACIÓN E PROCESO DE OBTENCIÓN DE INFORMACIÓN

O PXOM, conforme ás disposicións legais aplicables, identifica e cataloga os elementos do patrimonio cultural e natural do concello do Narón. Como información de partida na elaboración do Catálogo do Plan Xeral de Ordenación Municipal, realizouse un traballo en dúas fases, comezando por tarefas de documentación que se completaron logo mediante traballo de campo. Durante a fase de documentación analizáronse os seguintes documentos:

- Plan Xeral de Ordenación Urbanística, do 11 de xullo de 1985
- Normas Complementarias e Subsidiarias de Planeamento das provincias da Coruña, Lugo, Ourense e Pontevedra, do 3 de abril de 1991.
- Plan Xeral de Ordenación Municipal de Narón, do 22 de abril de 2002.
- Arquivos da Dirección Xeral do Patrimonio Cultural (Programa COPRA).
- Plan de Ordenación Litoral, do 10 de febreiro de 2011.
- Servizo de Arqueoloxía do 26 do novembro de 2012
- Inventario Xeral do Patrimonio Cultural de Galicia
- Inventario de fontes e lavadoiros elaborado polo concello de Narón e recibido o 16 de xullo de 2015
- Inventario de Infraestruturas Hidráulicas de Augas de Galicia.
- Lei 5/2006 de conservación dos ríos galegos.

A partir deles elaborouse un primeiro listado que logo cotexouse e complementouse mediante traballo de campo. Este traballo de campo correspóndese coa prospección á que alude a determinación excluínte 9.3 das DOT. O traballo de campo permitiu realizar un cribado dos elementos preseleccionados, eliminando elementos desaparecidos ou que perderan os valores que xustificarían a súa catalogación e incluír outros dos que non se tiña constancia documental pero presentaban suficiente interese. Estas tarefas documentáronse mediante fotografías incorporadas ás fichas individualizadas dos bens catalogados. Cabe destacar que a labor de prospección influíu especialmente nos elementos do patrimonio arqueolóxico e etnográfico, este último sobre todo en relación aos muíños.

A selección final de elementos realizouse seguindo as pautas que fixa a LPCG: edificios ou elementos cun claro valor histórico-artístico, ben trátese de patrimonio arquitectónico ou etnográfico; edificios ou elementos singulares pola súa tipoloxía, construción, morfoloxía, etc.; edificios que conteñan elementos mobles ou decorativos singulares; edificios ou elementos institucionais ou representativos do municipio...etc.

En canto aos bens de interese cultural (BIC) Narón conta, segundo o rexistro oficial, co Mosteiro de San Martiño de Xuvia (Mosteiro do Couto), declarado con categoría de monumento histórico artístico mediante Decreto 2644/1972 1972 (BOE do 02.10.1972). Este conxunto arquitectónico componse duns dos elementos de maior valor cultural e paisaxístico do concello,

Documento aprobado inicialmente polo Concello en Pleno en data 25/04/2024
O Secretario Xeral: D. Alfonso de Prado Fernández-Canteli

Documento subvencionado pola Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda segundo a Orde de 28.12.2007.

sendo un dos maiores punto de atracción do concello. O seu réxime de protección será o establecido na LPCG para este tipo de bens.

Por último cabe mencionar que conforme ao artigo 75 LPCG, as rutas do Camiño de Santiago incluídas na Lista do Patrimonio Mundial da Unesco terán tamén a consideración de BIC. Segundo a web de Cultura da Xunta, a UNESCO recoñeceu os camiños francés e do norte, non así o inglés que é o que transita polo termo municipal de Narón.

O Camiño Inglés de Santiago ten o seu trazado oficial delimitado polo Decreto 110/2014, de 4 de setembro. É unha das rutas marítimas xacobeas que se utilizaban na idade media para chegar a Santiago de Compostela, empregada principalmente por peregrinos escandinavos, procedentes dos países baixos, norte de Francia e Inglaterra, que entraban por barco en Galicia. Parte do trazado coincide co Camiño Real que comunicaba Ferrol con Santiago.

Para a delimitación da ruta principal tense en conta a recuperación do trazado conservado do Camiño Real e, naqueles lugares onde desapareceu, búscase un trazado funcional que garanta o tránsito, e que discorra por estradas públicas con certeza para os peregrinos, ademais de contar cos valores patrimoniais ou ambientais.

Segundo a Delimitación do trazado e ou ámbito vinculado ao Camiño de Santiago Inglés en Galicia (2014), da Dirección Xeral de Patrimonio Cultural da Xunta de Galicia, ademais do trazado principal existe:

- *"Trazado de vestixios históricos: Traza do Camiño Real desaparecida pero da que hai constancia documental, ou ben traza conservada pero non transitable ou non funcional".*
- *"Trazado complementario: Trazados que, na mesma liña de tránsito da peregrinación, permiten o acceso a lugares significativos ou salvan pasos con difícil continuidade para o camiñante".*

Superposición do trazado de 1997 e trazados do Camiño, complementario e trazado con vestixios históricos Narón. Elaboración propia

TRAZADO DO CAMIÑO — TRAZADO CON VESTIXIOS HISTÓRICOS
TRAZADO COMPLEMENTARIO — TRAZADO 1997

Documento aprobado inicialmente polo Concello en Pleno en data 25/04/2024
O Secretario Xeral: D. Alfonso de Prado Fernández-Canteli

Documento subvencionado pola Consellería de
Medio Ambiente,
Territorio e Vivenda segundo a Orde de 28.12.2007.

Camiño Inglés, Delimitación do trazado e o ámbito vinculado ao Camiño de Santiago.
Fonte: Xunta de Galicia, Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria.

"En xeral, a delimitación ten como referencia unha banda mínima a cada lado do camiño duns 100 metros, englobando as áreas de protección dos elementos patrimoniais próximos ao camiño e os núcleos de poboación polos que pasa ocamiño ou que se atopan na súa contorna inmediata".

No devandito documento recóllense tres ámbitos que argumentan a delimitación:

- *Áreas rurais nas que se conserva a paisaxe cultural tradicional.*
- *Áreas rurais nas que a paisaxe cultural tradicional foi substituída por paisaxes de enxeñaría agraria. Atendendo a criterios de visibilidade, de elementos culturais e naturais próximos, inclúense as parcelas catastrais*
- *Áreas urbanas nas que o crecemento urbanístico borrou a paisaxe tradicional. En xeral, conforman o territorio as parcelas e espazos comúns públicos lindeiros co camiño*".

A LPCG recolle no seu Título VI un réxime específico para os Camiños de Santiago, que se complementa neste Plan con as disposicións do Título XIV da Normativa "Normas de Protección do Patrimonio Cultural".

2. NORMATIVA APLICABLE

Os ámbitos afectados por bens protexidos, así como os seus contornos de protección e áreas de amortecemento, están grafados nos correspondentes planos de ordenación e nas fichas do Catálogo e proceden da aplicación directa da lexislación sectorial, que inclúe as seguintes normas:

- Lei 16/1985, de 25 de xuño, do patrimonio histórico español (LPHE).
- Lei 5/2016, de 4 de maio, do patrimonio cultural de Galicia (LPCG).
- Decreto de 22 de abril de 1949 sobre protección dos castelos españois.
- Decreto 571/1963, de 14 de marzo, sobre protección dos escudos, emblemas, pedras heráldicas, rolos de xustiza, cruces de termo e pezas similares de interese histórico-artístico.
- Decreto 917/1967, de 20 de abril, polo que se ditan normas sobre publicidade exterior.
- Decreto 449/1973, de 22 de febreiro, polo que se colocan baixo a protección do Estado os «hórreos» ou «cabazos» antigos existentes en Asturias e Galicia.
- Decreto 199/1997, de 10 de xullo, polo que se regula a actividade arqueolóxica na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Lei 5/2006, do 30 de xuño, para a protección, conservación e mellora dos ríos galegos
- Decreto 110/2014, do 4 de setembro, polo que se aproba a delimitación do Camiño de Santiago Inglés.

Documento aprobado inicialmente
polo Concello en Pleno en data 25/04/2024
O Secretario Xeral: D. Alfonso de Prado Fernández-Canteli

Documento subvencionado pola Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda segundo a Orde de 28.12.2007.

- Real Decreto 111/86, de 10 de xaneiro, de desenvolvemento parcial da lei 16/1985, de patrimonio histórico.
- Decreto 798/1971, do 3 de abril, polo que se dispón que nas obras e nos monumentos e conxuntos histórico-artísticos se empreguen no posible materiais e técnicas tradicionais.

3. CLASIFICACIÓN DOS BENS CATALOGADOS

O Catálogo clasifica os bens e asigna a categoría correspondente segundo o indicado nos artigos 8 e 10 da Lei 5/5016, do 4 de maio, do patrimonio cultural de Galicia.

Por outra parte, a cada un dos bens catalogados asígnaselle no PXOM un código identificativo e único, formado por unha serie de caracteres alfanuméricos. Os primeiros caracteres (situados antes do guión) están relacionados coa tipoloxía do ben, segundo táboa 5, seguido dunha numeración.

Táboa 5. Tipoloxías de bens catalogados

Tipo	Código e Subtipo
1. ARQUEOLÓXICO	X
2. ARQUITECTURA	A
3. ETNOGRAFÍA	E
4. PATRIMONIO NATURAL	PN
5. CAMIÑOS HISTÓRICOS	CH
6. INFRAESTRUTURAS	I

4. DELIMITACIÓN DO CONTORNO DE PROTECCIÓN

A partir da delimitación dos elementos catalogados establécese o contorno de protección. No caso dos elementos de tipo arqueolóxico delimitouse unha zona de amortecemento e un contorno de protección individualizado co obxecto de reforzar a súa protección e as súas condicións de implantación no territorio.

No caso do resto de elementos catalogados, delimitáronse os contornos de protección de maneira individualizada para cada un dos bens que conforman o catálogo. Estes contornos de protección adaptáronse ás pegadas físicas do territorio, parcelario e camiños, reducíndose con respecto dos subsidiarios nos núcleos rurais tal como se indica no artigo 38.3 da Lei 5/2016, do 4 de maio, do patrimonio cultural de Galicia.

Este área resultante de todos os contornos de protección é a que clasifica, fóra do solo de núcleo rural e do solo urbano, o solo rústico de protección patrimonial.

Documento aprobado inicialmente polo Concello en Pleno en data 25/04/2024
O Secretario Xeral: D. Alfonso de Prado Fernández-Canteli

Documento subvencionado pola Consellería de
Medio Ambiente,
Territorio e Vivenda segundo a Orde de 28.12.2007.

5. FICHAS INDIVIDUALIZADAS

En cumprimento do artigo 197.1.1C) RLSG, *"o catálogo conterá unha ficha individualizada de cada elemento catalogado na que se recollerán, como mínimo, os seus datos identificativos, situación e delimitación do seu ámbito de protección, descrición gráfica das súas características construtivas, estado de conservación e determinacións para a súa conservación, rehabilitación, mellora ou recuperación (artigo 81.3 da LSG), nivel de protección ao que está sometido o elemento e actuacións autorizables".*

DATOS IDENTIFICATIVOS DO ELEMENTO CATALOGADO

NOME: Arca de Vespasante

CÓDIGO: X-01

CÓDIGO GA: GA15054012

LOCALIZACIÓN

LUGAR: Carballedas

PARROQUIA: O Val (Santa María a Maior)

COORDENADAS X/Y ETRS89 UTM29: 563465 / 4821486

CLASIFICACIÓN E CATEGORÍA DO SOLO: SR (SRPP)

CÓD. PLANO INF. E: 1/5.000 : 01

CÓD. PLANO ORD. E:1/5.000 : 06

CÓDIGO SU/SNR:

CLASIFICACIÓN, CATEGORÍA E TIPO

CLASIFICACIÓN: Ben Catalogado

CATEGORÍA: Xacemento ou zona arqueolóxica

TIPO: 1. Arqueolóxico

DESCRICIÓN

DOCUMENTACIÓN GRÁFICA

ESTADO DE CONSERVACIÓN

Sen determinar

NIVEL DE PROTECCIÓN

Integral

ACTUACIÓNS AUTORIZABLES

ORDENANZA DE APLICACIÓN:

ACTUACIÓNS AUTORIZABLES: Investigación, Valorización, Mantemento, Conservación, Consolidación e Restauración.

ACTUACIÓNS ADICIONAIS CORRECTORAS: Soterramento do cableado aéreo. Limpeza periódica dos liquens e musgos que deterioran a pedra utilizando medios pouco agresivos coa pedra: limpeza manual con cepillos de cerdas naturais, etc.

USO ACTUAL

CONTORNO DE PROTECCIÓN

Seguirase o disposto no Artigo 45 Réxime de intervencións no contorno de protección e no Artigo 46 Criterios específicos de intervención no contorno de protección, da Lei 5/2016, do 4 de maio, do patrimonio cultural de Galicia.

FOTOGRAFÍAS DO ELEMENTO CATALOGADO

1 de 59

ARQYUR

FICHAS CATÁLOGO
PXOM DO CONCELLO DE NARÓN
15054_PBM_202310_AI_CAT_02F

As fichas contan con tres tipos de información: gráfica, fotográfica e escrita, recollendo esta última cuestións como a identificación do ben, as condicións urbanísticas, o nivel de protección asignado, descrición e características do elemento ou actuacións de mellora. Para facilitar a súa consulta, organízanse en función da tipoloxía dos bens catalogados, distinguindo as categorías mencionadas no apartado 2 da memoria descritiva deste documento: arqueoloxía, arquitectura, etnografía, patrimonio natural, infraestruturas e camiños históricos.

Documento aprobado inicialmente
polo Concello en Pleno en data 25/04/2024
O Secretario Xeral: D. Alfonso de Prado Fernández-Canteli